

Ушаков В., Проценко Г.

ПРОФЕСІЙНІ УМІННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Конституцією України права громадян на розвиток особистості та охорону здоров'я проголошені невід'ємними, а турбота про розвиток фізичної культури та спорту визнана обов'язком держави. Відповідно, освітнє законодавство розглядає фізичний розвиток і формування здорового способу життя учнів серед пріоритетних завдань освіти і виховання.

Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 року окреслює наступні кроки щодо їх вирішення [5]:

- формування здорового способу життя як складової виховання, збереження і зміцнення здоров'я дітей та молоді, забезпечення їх збалансованого харчування, диспансеризації;
- збільшення рухового режиму учнів шкільного віку за рахунок уроків фізичної культури, спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в позаурочний час;
- удосконалення фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в навчальних закладах (розширення кількості спортивних гуртків, секцій і клубів з обов'язковим кадровим, фінансовим, матеріально-технічним забезпеченням їх діяльності);
- оновлення методології фізичного виховання дітей та молоді з безпосереднім валеологічним супроводженням усього процесу навчання і виховання дітей з різними фізичними та освітніми можливостями.

Лише за 2015-2016 рік прийнято Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки, Постанову Кабінету Міністрів України про порядок проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України, схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. Така державна увага до фізичного виховання та спорту свідчить про

труднощі їх реалізації у змінених умовах соціально-культурного та політично-економічного розвитку країни, а отже, висуває нові вимоги до професійної компетентності вчителів фізичної культури. Слід зазначити, що хоча феномен «професійна компетентність» є доволі визначеним, в умовах динамічного розвитку компетентнісного підходу як освітньої парадигми відбувається постійне оновлення його понятійного апарату.

Сучасні словникові та енциклопедичні видання [1,3,8,9] визначають компетентність як:

- властивість, за значенням «компетентний» – такий, що ґрунтується на знанні, кваліфікований, який має певні повноваження; повноправний, повновладний; сукупність знань, необхідних для ефективної професійної діяльності;
- володіння знаннями, вміннями та нормами, що необхідні для виконання своїх професійних функцій, а також психічними якостями для їх виконання;
- реальна професійна діяльність відповідно до еталонів і норм; особливий тип організації знань і досвіду, що забезпечує здатність до прийняття ефективних рішень;
- здатність фахівця від моменту початку своєї професійної діяльності на рівні визначеного державою певного стандарту відповідати суспільним вимогам професії шляхом ефективної професійної діяльності та демонструвати належні особисті якості, мобілізуючи для цього відповідні знання, вміння, навички, емоції, ґрунтуючись на власній внутрішній мотивації, ставленнях, моральних і етичних цінностях та досвіді, усвідомлюючи обмеження у своїх знаннях і вміннях та акумулюючи інші ресурси для їх компенсації.

У спеціальних дослідженнях [2,4,6,7,10] з проблем професійної підготовки в умовах модернізації освіти професійна компетентність тлумачиться, зокрема як: певний психічний стан, що дозволяє діяти самостійно і відповідально, як оволодіння людиною здатністю й уміннями виконувати визначені професійні функції. Здатність спеціаліста до досягнення чітко визначеної мети, ефективного здійснення професійної праці у певній галузі діяльності.

Компетентність – це особистісна характеристика, яка засвідчує реальну здатність до виконання професійних дій. Здатність фахівця якісно й безпомилково виконувати свої функції, як у звичайних, так і в екстремальних умовах, успішно опановувати нові знання й швидко адаптуватися до змінних умов

Список використаних джерел

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь. 1997. 376 с.
2. Дубяга С.М. Формування комунікативної компетенції майбутнього вчителя початкової школи в закладах вищої освіти. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. №19. 2018. С.52-59.
3. Енциклопедія освіти /Академ. Пед.. наук України; гол. Ред.. В.Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер. 2008. 609.
4. Котова О.В. Непша О.В. Структурні компоненти підготовки майбутніх вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Херсон: ХДУ. 2014. Вип. 81. Том 1. С. 164-168.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс] Режим допуску: zakon.rada.gov.ua/go/344/2013.
6. Проценко А.А. Особливості формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету Серія: Педагогіка*. 2017. Вип. XVIII / 1(18). С.183-190.
7. Проценко А.А. Формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури у процесі педагогічної практики: автореф. Дис... канд.. пед.. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Кропивницький. 2018. 20 с.
8. Професійна освіта: словник: навч. посіб. /уклад. С.У. Гончаренко та ін., за ред. Н.Г. Ничкало. К.: Вища школа. 2000. 380 с.

9. Словник базових понять з курсу «Педагогіка»: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: вид. 2-ге, доп. і перероб. // Укладач О.Є. Антонова. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка. 2014. 100 с.

10. Ушаков В.С., Проценко А.А. Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах. *Фізичне виховання та спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури В Україні: досвід, проблеми, перспективи*. Житомир. 2014. С. 157-160.